

Vanaf 1609 wordt het inundatiegebied rond Oostende ingedijkt. Nieuwe polders ontstaan. Sommige worden, soms voorlopig, als spoelpolders gebruikt om de verzanding tegen te gaan. Stormvloedten teisterden regelmatig de stadswallen en dijken, en vergen gedurig herstellingen en onderhoud. Door "de vloeijing" en krijgsverrichtingen verdwijnt het gehucht Blutzijde en de verspreide bewoning langs de vroegere Keignaertweg, Dijkweg, Heerweg e.a. en wordt de NO-grens met Bredene de oostzijde van de Geule, waardoor het "grondgebied" uitgebreid wordt. Ten zuid-oosten wordt de vroegere Oostendse Watergang een zijtak van de Geule, verder Ste. Catharinakreek genoemd (naar de verdwenen parochie Ste. Catharina).

Praktisch alle verbindingswegen te land zijn verdwenen of afgesneden, ondermeer oostwaarts, vroeger in het verlengde van de Langestraat ongeveer via de Oostdijk en duinenweg naar Bredene, of langs de Zuiddijkweg.

Tot in de 19de eeuw zal het vervoer vooral langs het water gebeuren. Reeds vóór het beleg was er een overzet (pontonschuit) naar de oosteroever, aan de "oostpoort" of "Poort na Brugghe" vóór de "Visserskreek" (waarvan restant slechts verdween in 1971-74).

Langs de Geule of "Creecke van de haven van Oostende" zal de nieuwe haven uitgebouwd worden.

Eens het overstromingsgebied maximale breedte had bereikt, verlegde het strand zich langs de boorden landinwaarts. Aan de oostkant ontstaat een rij duinen zodat er zich een beschutte en "bewoonbare" plaats vormde "in het houxken genaemt Lissemore" dat echter lang te kampen had met stormvloedten en zandverstuivingen en dikwijls "herverkaveling" vereiste. Door het aanleggen van

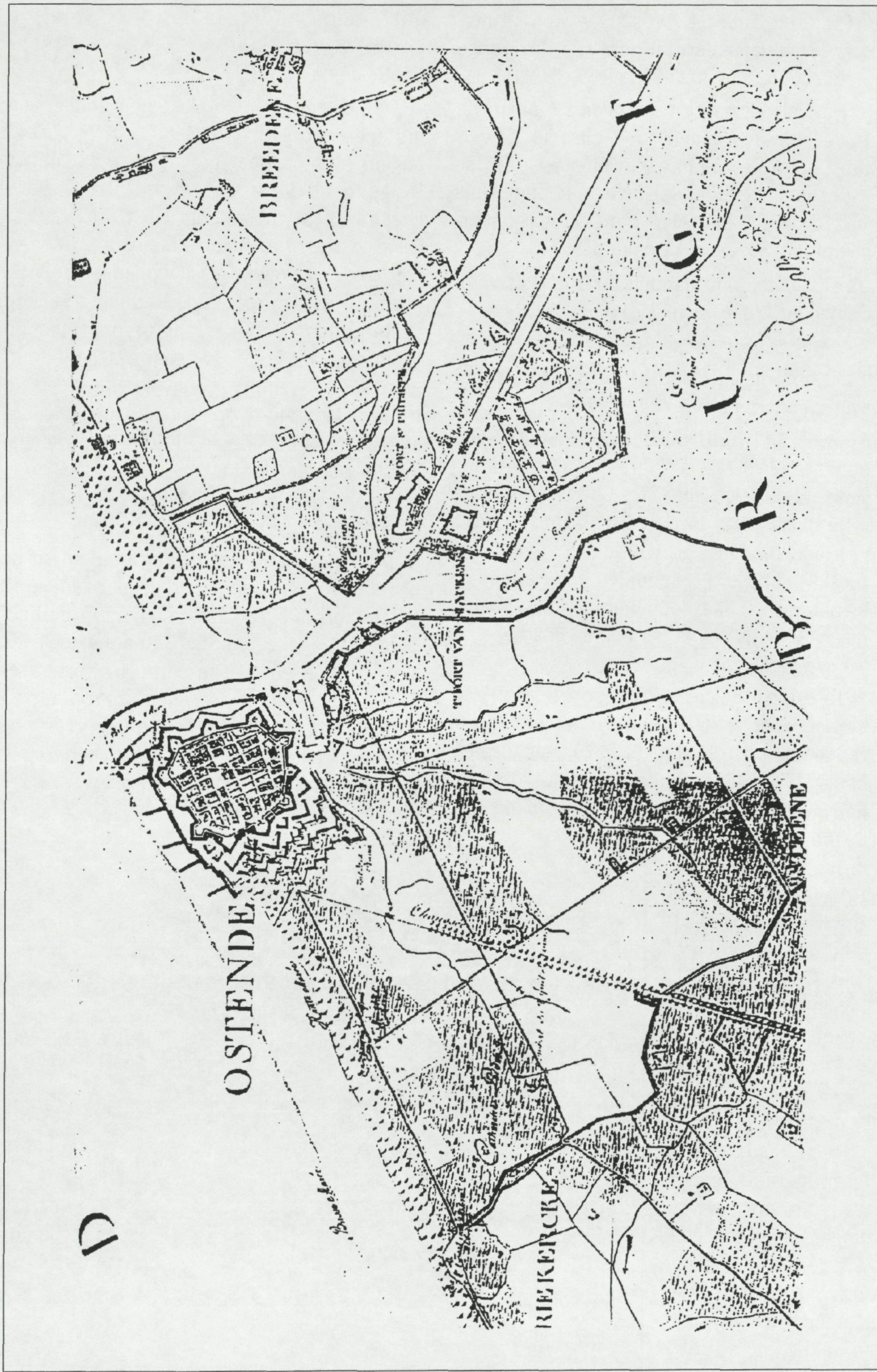
de vaart Brugge-Oostende (1613-22) en vnl. het uitdiepen en verbreden (1664), en bouwen van een Sluizencomplex te Sas-Slijkens (ingehuldigd 1676) wordt de havenactiviteit nog meer naar het zuid-oosten verlegd.

De paalstenen die het grondgebied van de stad en omliggende parochies afbakenden, waren onder water en slijk verdwenen. Nauwkeurige nieuwe afmetingen bleken onmogelijk omdat de vroeger op kaart gebrachte grenzen nu te midden grote krekken lagen en grote werken (versterkingen, inpolderingen, kanalen) het landschap omgevormd hadden. Er rezen later dan ook regelmatig geschillen op in verband met eigendom van gronden en jurisdictie over het betwist gebied.

Oostende is omsloten door water, in geval van nood (verdediging) volledig, totaal gericht op en geconditioneerd door de zee. De verplaatsingen en goederentransporten van en naar geschieden bijna uitsluitend te water (de Barge en andere trekschuiten zijn niet alleen 'voor koningen'!). Een echte ZEE-STAD, zoals door BOWENS genoemd in zijn "nauwkeurige beschrijving".

4. VAN KAPERSNEST TOT BLOEIENDE HANDELSHAVEN ONDER DE OOSTENRIJKERS, EEN TWEDE NIEUWE STAD (18DE EEUW)

Oostende is een vestingsstad waarin volgens de politieke veranderingen, allianties en militaire resultaten beurtelings buitenlandse garnizoenen gelegerd zijn. Bij belegeringen wordt de stad enkele malen zwaar beschadigd. Zo bijvoorbeeld na de inname van de stad in 1745 door de troepen van de Franse koning Louis XV, die zelf komt kijken, blijven

de Fransen 3 jaar. De vestingen worden herbouwd volgens de plannen van de Franse architect-strateeg-maarschalk VAUBAN.

Handel, visserij en kaapvaart (vnl. in de 17de eeuw) brengen toch wisselend welvaart. Door het verdrag van Munster gaan de "Spaanse" Nederlanden over naar het Huis van Oostenrijk in 1715, dat heel wat onderneemt ten gunste van Oostende:

- Patenten van handelsvaart op het Verre Oosten en Afrika vanaf 1715.
- De "Oost-Indische Cie" 1722-1731
- Periode van neutraliteitspolitiek met Vrijhaven-regime in 1781.

In 1744 wordt bij octrooi, ondertekend door Keizerin Maria-Theresia, toestemming verleend de opgeslibte Ste. Catharina-schorre in te dijken, waarbij 1800 gemeten (\pm 730 ha) land drooggelegd worden. Er wordt een zeesluis gebouwd (ten zuiden van de huidige Kapellebrug) met een versterking (halve maan) en een dijk langs beide zijden van de Gouweloomezekreek.

In en rond Oostende wordt heel wat industrie opgericht, ondermeer een grote zoutziederij in de stad (1756), een oesterbank (1763) even buiten de stad "omtrent het Sasken van de Groten Dijk over de Ste. Catharinapolder" en aan het kanaal Brugge-Oostende, op Bredens grondgebied, een zaagmolen-complex (langs "Legillonkanaal") vanaf 1752, en nieuwe sluisen in 1758 (nog bestaand in 1997).

De beperktheid van het Oostendse grondgebied in zijn keurslijf van omwallingen blijkt duidelijk uit de "Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden", opge- maakt met militaire

doeleinden onder leiding van Graaf de Ferraris in de periode 1771-78 (voor Oostende nà 1776).

De gemeenten rond Oostende dragen een nummer, vermeld bij elk gehucht of alleenstaand huis op haar grondgebied (Stene nr. 9; geen nr. voor Oostende). Nr. 7 voor Bredene gaat tot aan de Oostzijde van de Gistelse Steenweg/huidige Meiboom. Het eerste vlotdok is reeds gebouwd, maar de wallen nog niet ontmanteld. Bedijking van de oesterputten op het Hazegras, vanwaar de Leffingestraat (toen Langestraat genoemd) vertrekt. De weinige gebouwen zijn de eerste buiten de wallen op het pas uitgebreide stadsgebied. Een derde dimensie kan toegevoegd worden door een zicht op Oostende vanuit het oosten (Sas Slijkens) in diezelfde periode.

De scheepvaart en handel floreren, en de uitbreiding van de haven is noodzakelijk. Keizer Jozef II geeft toestemming in de bedding van de vroegere Ste. Catharinakreek een dok te graven, in gebruik 1776. Later (1781-83) worden nog twee dokken aangelegd. Het Bredens gedeelte van de Hazegraspolder wordt genaasd, ondermeer ingevolge het akkoord van 28 oktober 1779.

Frans-Balthazar Solvyns
GEZICHT OP DE STAD OOSTENDE EN
DE HAVEN

In akten voor verpachting van "gewonnen" gronden van de Ste. Catharina-schorre, voor de jaren 1765 tot 1775 wordt nog gesproken van gronden "van de prochiën van Ste. Catharina en Bredene geinclaveert in den Polder van Ste. Catharina..." (15de tot 18de Hoek = Bredene)

Door de welvaart is er een grote bevolkingsaan-groei, waaronder veel buitenlanders. (Huurprijzen stijgen geweldig. Vele minderbe-deelde inwoners moeten de stad verlaten). Door akte van 9 juli 1781 verleent de keizer toelating de stad uit te breiden naar het zuid-oosten. Er komt een tweede nieuwe stad. De zuidelijke wallen worden afgebroken en gronden verpacht in percelen; poldergronden worden onteigend. Er worden steenwegen en nieuwe straten aangelegd langs beide zijden van de nieuwe dokken. De Hazegraswijk ontstaat.

De uitbreiding van de stad, haveninstallaties en industrie brengen heel wat betwisting over grenzen en eigendommen.

Na vele jaren van moeilijkheden in verband met de grensscheiding tussen de stad en het "College van 's Lands Vrije" werden definitieve landmetingen verricht en werden de grenzen van de stad precies vastgelegd in een overeenkomst, waarvan akte op 28 oktober 1779, bekrachtigd door het Hof te Brussel op 24 februari 1780. Zo wordt bepaald dat (ongeveer) beide zijden van de Geule tot aan het Sas en de monding van de Gauweloze-kreek, Oostends zijn mits een aantal afwijkingen in details. (Volledige tekst in BOWENS)

(Wordt vervolgd)

Uit Sympathie

**N.V. FIRE TECHNICS
S.A.
Brandweermaterieel
Ladderwagens
Ziekenwagens**

**Steenbakkerijstraat, 1
8450 Bredene**

**Tel. 059 / 34 03 40
Fax 059 / 34 03 41
e-mail: info@firetechnics.be**